

Herko Páter

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť. VII., Csömöri-ut 123

Jednotlivé číslo 8 kr.
Vychádza každú nedeľu.

Predplatná cena:
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl

Obraz terajšieho politického položenia.

Hľa, arcilibérali takto sa pokonávajú, opatrno a takticky s opozíciou.

Herko Páter aj v maďarskej i nemeckej veži vychádza.

Verný Slovák.

Chudobný som ale Slovák,
Slovák s dušou aj s telom:
kto Slovákov nenávidí,
nie je mojim priateľom.

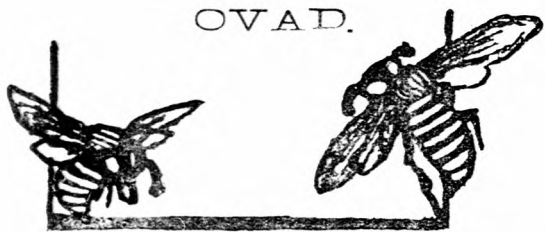
Jeden pán mi pred nedávnom
pekný dukát prisľúbil,
abych si reč nie slovenskú,
ale cudziu zalúbil.

Hej, panáčku, málo ľudí
statočných ste vidával,
keď myslíte, žeby Slovák
reč za zlato predával.

Pekný je ten váš dukátik,
ale krajšia moja reč,
ktorú si ja nie za dukát,
ani za svet nedám preč.

A tak je nič z našej čary,
ostaňme len pri svojom:
ja reč svoju. — vy svoj dukát
zadržte si s pokojom.

OVAD.

Obštrukcia ešte vždy trvá. Bánffy sice hovorí, že sa nevzdá tej nádeje, že bude vstave preložiť obštrukciu opozície. No ale však to nikto nežiada od neho, aby sa vzdal nádeje. Lež nech sa vzdá ministerpredsedníctva!

Predľžia zasadnutia v nemovni. No darmo sa namáhajú, lebo ani týmto nepredľžia život terajsieho liberálnej vlády.

Tá hodina o ktorú chce vládna strana predľžiť zasadnutia, bude poslednou hodinou tejto vlády.

Po ruskom cárovi najmudrejším a najväčším diplomatom je perský šach, ktorí naričil: 1. že Židia si musia hlavy holiť; (u nás Židia holia kresťanov a ich väčky) 2. Židia nesmú sa vozíť (my ale sami klademe hlavy do židovského jarma). 3. Euro-pejský oblek nesmú nosiť. 4. Perský sa obliekať je im zakázano. (U nás sa ale oni pichnú prvi do uhorskej gály). 5. S potravnými články a s nápojmi kupčiť nesmú. (U nás Židia slobodno môžu fabrikovať víno a zkrámposťu pálenku). 6. Ktorý Žid z osobného zisku prestúpi na mohamedánsku vieru a potom opäť sa vráti ku svojej viere, zavrie ho na 10 rokov do žalára. (U nás ale ostávajú z nich biskupi). 7. Ale čo je najhlavnejšie: Každý Žid musí nosiť na hrde zavesenú tobolku s nápisom: Mos ih = Žid som.

Myslíme, že u nás by ani nebol potrebný tak dlhý zákon ako je tento perský. Dostatočné by bolo,

keď by Židom odobrali krémy a pálenice, a dovoliť im dať len Židov za sluhov. Tak by potom nemohli tučniť z potu tváre na vniivoč privedených kresťanov!

Už aj študenti zakladajú socialistické spolky. Pýtate sa akí? Nuž taký krivonosí s čambľavými nohami. Prečo si už Židia nevystavia svoje vlastné gymnásium, aby tieto dobrí vtáci tam mohli rozsievat ich cesnakom a cibulou páchnuce socialistické zásady?! Lež za kresťanské peniaze udržiavané školy a mládež kazia!

Barócovi Bánffymu nedávno kričal ľud pri sne-movni „Abeúg!“ Od tohoto výkriku sa tak pošakal, že mu cigara vypadla z úst. No len nech pokračuje i ďalej pán Bánffy v svojej politike, však on potom uvidí a počuje také veci, že mu nie len cigara, ale i ministerská tobolka padne!

Liberálnu sránu posilnili v poslednom týždni: počet žandárov rozmnožili o 1000 mužov.

Syn ministra pravosúdia Erdélyho sa zasľúbil, a jeho otec sa so svojou ministerskou tobolkou na základe 16. §-u — rozsobašuje.

Do ministerpredsednickej paloty zaviedli električné osvetlenie. Všetko jedno, preto tam bude i ďalej panovať egyptská tma.

Kočka a myši. Jedna kočka veľmi pustošila myši, ktoré vodne v noci prenasledované jsúc sišly sa raz do jedného shromaždenia, kde sa radily, ako by si mohli pomôcť, konečne po veľkom radení usniesly sa na tom, že zavesia zvoniec kočke na krk, aby hned počuly, keď sa kočka ku nim sblížovať bude. Nuž ale preto predsa len pri starom ostalo všetko, lebo to už nijako nevedely vyhátať, že akým spôsobom zavesia ten zvoniec tej nenávidenej cice!

Tak práve pochodili aj liberáli. Dotiaľ sa radily múdre hlavy, pokým nevyniesly uzavretie, že opozíciou musia dať zámok na ústa, aby nemohla viac vyčítovať

kapitole tej utešenej vládnej strane. Nuž ale teraz vyskytla sa tá neprijemná otázka, akože zavesia ten záмок opozícii? A liberáli hŕajú ďalej . . .

Predsa je to divné, že sa pokonanie medzi liberálmi a opozíciou nezdarilo. Všetky podmienky boli také ľavé: opozícia žiadala len hlavu vlády, vládna strana zas žiadala len jazyk opozície.

Bánffy tým odôvodňuje zaviesť sa majúce násilné prostriedky, že všetko má svoj koniec a tak aj jeho trpezlivosť. No, no pane Bánffy, vy sa už skoro aj o tom presvedčíte, že má svoj koniec — i vaše ministerpredsedníctvo!

Liberálnym vyslancom je všetko dovoleno. Môžu byť bankdirektori, predsedovia pri voľbách, môžu stavať vicinálky, slobodno im je fahaf od všetkých firiem veľké platy za nič — len na sneme hovoriť im je zabráneno. Hja, pán Bánffy, ktorý si ich dal z vidiek dolifrovať za drabé groše, môže so svojou liberálnou partéou tak nakladať, ako sa mu len páči!

Opozícia teraz mnoho hovorí o cukrovej trsti: — Bánffy by vlastne zaslužil, aby mu zanôtili poriadnu pesničku o — španielskej trsti.

— **Tisíc nových žandárov.** Vláda zamýšľa rozmnožiť žandárov, a síce až o tisíc mužov! V ministerstve vnútra a honvédsťva už silno pracujú na podrobnostiach tohto blahodarného plánu. Dvesto nových žandárskych staníc chce organizovať. Dobré poznamenáva „H.“: „Bánffyovský systém charakterizuje, že do žandárskych bodákov skladá všetku svoju dôveru, miesto pestovania hospodárskych a kultúrnych cieľov takýmito trovami ide obťažovať štátnu pokladnicu. Tak sa zdá, že od voľby obľúbili si inštitúciu žandárov, ktorá v každom ohľade dokázala sa byť súčasťou na násilné rozmliaždenie vôle občanov. Teraz chce vláda zväčšiť svoju moc tisícok nových žandárov, čo dostatočne dokazuje, aký násilnícky je ten liberálnym prezývaný systém.“

Zmenené porekadlá.

Dotiaľ chodí Bánffy do Viedne, kým nepadne.

Kto násilnosť seje, obstrukciu žne.

Není všetko sladké, čo je cukor.

Viac silou — ako rozumom.

Každá cesta vedie — do Viedne.

Aj Bánffy je pánom na svojom smetlísku.

Reakcia zapríčini — akciu.

Bánffy mieni, opozícia mení.

Od Bánffyho vláda vonia.

Pýcha a skromnosť.

(alebo ak sa lepšie páči: pyšná skromnosť.)

— Výbornú zbraň nesem, prosím pustíť ma do hradu.

— „Nemôžem trpeť, nemôžem dovoliť, aby tu aj takí ľudia našli prístrešie, ktorí nepatria do nášho krámu! Rozumieme?! Tu nepotrebujeme žiadnej zeniálnosti a múdrosti. Môžete sa už odpratať!!“

Zamotaná rodina.

Istý mladý človek rozprával: Ja som si vzal za ženu vdovu, ktorá mala pri sebe svoju pastorkyňu. Mój otec, ktorý často vidal našu pastorkyňu, zafúbil sa do nej a vzal si ju za ženu. Týmto činom moja žena stala sa testínou svojho teťa, moja pastorkyňa stala sa mi macochou, ale jej otčím stal sa jej pastorkom. Pastorkyňa mojej ženy porodila syna. Nasledovne narodený mi je bratom, lebo je synom môjho otca a mojej macochy, ale preto že je synom mojej pastorkyne, moja žena mu je starou matkou a ja som starým ocom svojmu bratovi. Aj nám narodil sa syn. A hľa moja macocha je teraz sestrou môjho syna a v tom istom čase aj jeho starou matkou, lebo je on synom jej pastorka. Mój otec je svagor môjho syna, pretože je jeho žena tomuto sestrou. Takým činom som ja brat svojmu vlastnému synovi, ktorý je synom mojej matky. Ja som zaťom svojej materi. Moja žena je tetkou svojho syna. Mój syn je vnuk svojho otca. A ja sám sebe som starým ocom.

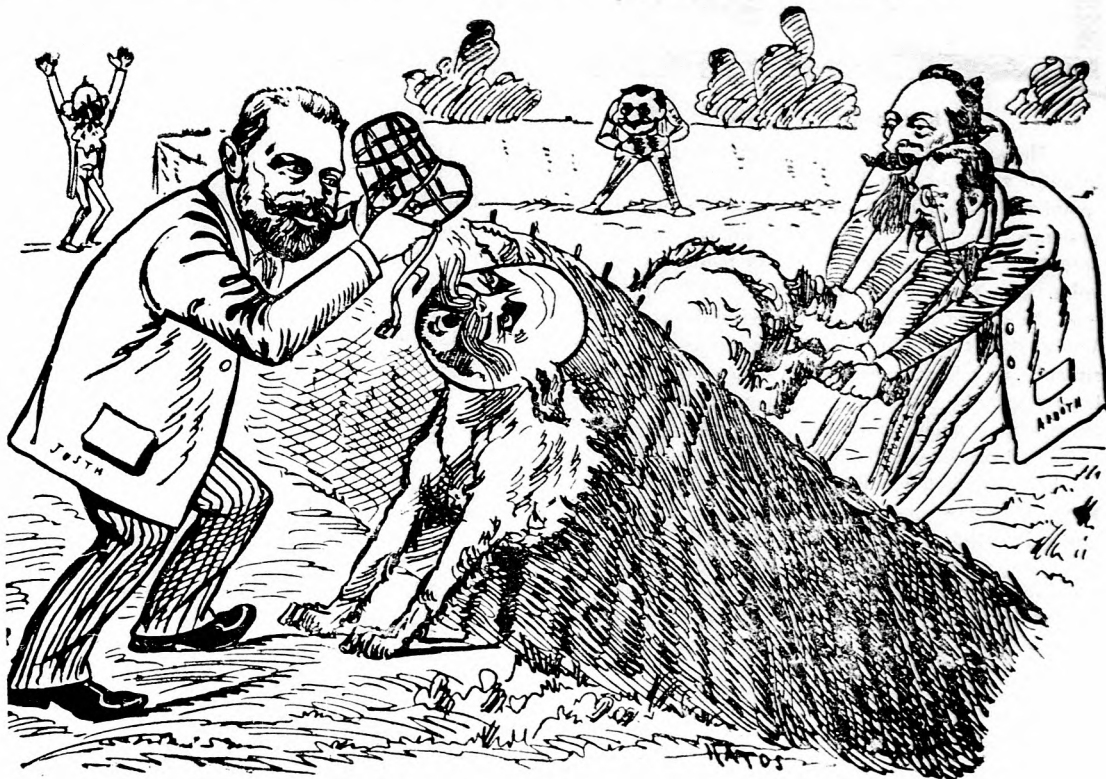
Pekná výšivka.

Gróf Apponyi : Čo to robíš, anjel mój? Ah, dobre, že som sa prekvapil!
 Ona : Drahý Albert, pravda sa nenahneváš? Ale už len vyzradím, že vyšívam tvoje 25 ročné
 politické vzorky s pekným hodobným a zlatým pradenom. A moje pradená pochádzajú z kráľovského „Burg“-u!

Klotúra.

(Nový snermovný poriadok ktorým chce vládna strana shabať slobodu slova.)

Apponyi: Ty, počuj, tak veľmi sa tu nerozhadzuj, lebo ináč nie ty nám, lež my tebe dáme takto taký utešey
Asbot: } košík!

Iskrice.

Ak vydávaš groše na zbytočné veci, tak onedlho budeš predávať potrebné.

Jazyk je dosť malá čiastka ľudského tela, ale vládne celým človekom.

Čo si mých nelúbiš, sám nerob.

Keď kto v pravom čase zná mlčať, ten mnohokrát práve toľko vykoná, ako druhý vážnym slovom.

V svornom stáde i vlk nie strašný.

Ak chceš jesť koláče, nesed na peci.

Na cudzie ústa neprišijes záplatu.

Slovo, ačpráve není strela, vniká až do srdca.

Pýšnym sa Bôh protivi, pokorným dáva milosť.

Keď zlato vzpláva, pravda tonie.

Lepšia umná hana, ako hŕupa chvála.

Pravda v handrách, krivda v hodbábe.

Robota mučí, krmí i učí.

Dobrá chvála po prach, zlá za prahom.

Anekdoty Herkó Pátra.

Novomaďarský politik.

Maďarské časopisy rozprávajú charakteristickú historiku zo Smokovca. V istom hostinci zasadla väčšia spoločnosť k obedu. Spoločnosť s obdivom počúvala vyslanca Berchtolda Weisza, ako im novomaďarským zargonom vykladal stav politického položenia. Hovoril veľmi živo, vyklady sprevádzal ešte živšou gestikuláciou, čo divteda, že budil pozornosť aj druhých stolov. Vtedy dal sa vykladať následky terajšej neblahšej situácie a východ z nesnázi. Všetko zaslo obdivom, len od jedného stola zavznel hlasný chachot. Weisza to zarazilo a hneď na to iritovano zaklepal na obistuhu. „Rozkázete, veľkomožný pane?!“ — „Povedzte mi, kto je to individuum tým pri trefom stole?“ spytoval sa urazený novomaďarský politik, okazujúc na muža hradateho, nepatrneho zovnajsku. — „Prosím ponizene veľkomožný pane, to je — horvatský bán gr. Khuen-Hedervary!“ — Vtedy p. Weisz náhle spozoroval vraj, že mu polievka veľmi ochladla, dal sa tedy do polievky a „individuum“ nechal byť individuumom.

Dvaja agenti.

Raz na jednom vlaku cestovali spolu dvaja kuckeckí agenti. Jedon bol Amerikán a druhý Viedencán. Ponevadž im cesta bola silhavá pustili sa do živého rozhovoru, počas ktorého vysvitlo, že oba agenti cestuju v tej istej záležitosti: Ponúkali oba také skryne na skovávanie cenných papierov a peňazí ktoré sú pred ohňom bezpečné, lebo jsúe zo železa neshoria. Slovom, oba predávali tak zvané „Wertheimky“. Tu sa počali agenti chváliť jedon pred druhým so svojou „partékou“. Viedenský agent nasilu cheel nahovorit Amerikánovi, že jeho firma lepsie železné skryne zhotovuje, ako Amerikánova. Na dôkaz toho rozpovedal, že v jeho skryniách neshori ani ten najtenší papier, čo by v akom silnom plameni stála skryňa.

Amerikán nechcejúc pozaostaf za svojim „kollegom“ povie:

— To ešte nič neni! Do našej skryne pri próbe zavreli jedno živé kura a potom pod skryňou rozložili oheň, a keď už skryňa celá žeravá bola, čo myslite, čo sa stalo s kuraťom?

— S kuraťom?

— Ano.

— Nuž zadusilo sa.

— Čo by!

— Teda?

— Smrzlo!

Opaternosť.

Chéf: Pane pokladník!

Pokladník: Rozkázete?

Chéf: Či je pokladnica otvorená?

Pokladník: Ah čo by, zavrel som hu dobre, lebo veď už idieme preč.

Chéf: Práve preto otvorte hu, lebo sú len dva päť krajiarniky dnu, račej nech tie soberú, než by mali vylámaním pokladnicu s nivočiť.

Uznanlivosť.

Chorý: Pane doktor som vám povďačným za to, že ratoval ste mi život. Vskutku v stave bych bol za vás zomriet.

Pomluva.

Tetka (stará a špatná): No, ktorý je dobrým, toho boskám.

Janko: Palinko je veľmo dobrým . . .

Palinko (nahnevane): Bezočivec — neklam!!

Pozorná odpoveď.

Čim by si bol radšej: či Succim tým veľkým hľadošovu, a či Casavy-m, tým veľkým zračom?

Závisi to od okofnosti: Keď bych bol chudobným, bol bych radšej Succim, keď bych bol ale bohatým vtedy veru, rašej bych bol Casavy-m.

Pohodlné zariadenie.

Študent (ktorý zaviedol svojho ujea dedincana, do jedného elegantného hostince): Pozri ujeek, jako je tu všetko pohodlne zariadené, ja tu len potisknem tento gombik a rozkázem si jest a piť!

Ujeo: Nuž a potom?

Študent: Potom ty potiskneš ten gombik a zaplatíš!

— Pán doktor, od tých čias, ako môjho muža do obecnej rady vyvolili, je s ním nie na snesenie, keď odtiaľ príde. V noci nespí nič, vstane hore a pobúri celý dom; keby ste mu dačo na spanie predpísať ráčil — tak hovorila žena. Lekár na to: „Či si tak pripúšťa k srdcu obecné záležitosti? To sa tam musí zlobiť, že sa neprevedú veci podľa jeho náhľadu. Hm!“ „Ale horkýže, pán doktor, vyspí sa vše v obecnej rade, a potom doma nemôže spať“ poučila žena lekára.

Prehľad časopisov.

Ludová strana v Pešti.

Arciliberálny časopis „Pesti Hirlap“ takto narieká: „Volby katolickej autonómie v Pešťbudine skončili sa s veľkým víťazstvom ľudovej strany. V Budine ohromnou väčšinou zvolili grófa Ferdinanda Zichyho, a v Pešti jeden z mandátov obdržal druhý člen spoločenskej firmy, gróf Mikuláš M. Esterházy. Sila ľudovej strany bola tak

veľká, že i vo vnútornom meste, v Leopoldove, Terezirove a v Alžbetinom predmestí len maličkou väčšinou prešiel mešťanosta Jozef Märkuš proti svojmu takému protivníkovi, ktorý je vo verejnom živote celkom neznámy. V Pešťbudine, vo veľkom centre katolíckom, porážka liberálnych katolíkov je teda úplná. Ľudová strana, o ktorej hlásali, že v Pešťbudine nemá pôdy, ukázala, že v tichosti vie sa organizovať. . . . Kňazstvo všade vŕvodi pri voľbách. Kandidátom svojim všade dopomôže k víťazstvu. Autonomickú voľbu unavená liberálnosť všade prepustila klerikálom. Veď reálna moc patrí liberálom, v duchovných veciach nechže má väčšinu ľudová strana. Liberálna je vláda, liberálny parlament, mestské predstaviteľstvo pešťbudinske, na katolíckom kongrese nech má teda väčšinu ľudová strana. Liberáli sú z Pešťbudina všetci snemovní vyslanci, na kongrese nech teda zastupujú gróf Ferdinand Zichy a gróf M. Esterházy. Kdeže boli tí živí mužovia, ktorí pri politických a obecných voľbách robievajú taký krik? Ktorí tak vedú sharangovať voličov a žijú i mrú za liberálnosť? Neslo o reálnu vec, bola to záležitosť srdca, nie vrecka, teda nech zvíťazia Ferdinand Zichy a Móríc Mikuláš Eszterházy. Svobodomyseľní mužovia nemajú snád ani pochopu o tom, akú porážku znamená táto autonomická voľba. Veď zato ten bude predstaveným, radným pánom a mestským zastupiteľom, koho oni chcú; ten dostane dodávania, podujatia, koho oni protegujú. Nechže sa ľudová strana pobaví na katolíckom kongrese. . . . A katolícke autonomické pohyby preda len veľké búrky zvestujú. Zdesení vidíme, že opäť blížila sa nepokojné časy cirkevnej politiky. Ale terrain, na ktorom strhne sa veľká víchrica, pre liberalismus nie je taký výhodný, ako bol za času cirkevno-politických bojov. Klerikalismus bude sa odvolávať na to, že pri svobodných voľbách zaň sa osvedčila väčšina katolíkov. Toto nebezpečenstvo priniesla nám nie klerikálna reakcia, lež vnútorná skrytá reakcia liberalismu. Ľudová strana, ktorá pri snemovných voľbách porážku utrpila, ustúpila za hradné múry autonómie a krvave

sa pomstí za pošliapanie! Za budúcnosť budú zodpovední egoisti a lenivci.“

Tak píše P. H. od slova do slova. My len toľko dokladáme: Vidíš Khón Kóbi, Mór ako ste sa hned skrčili, aknáhle vám vyrazili z rúk tú fotopnú zbraň vašu! Esoj! Sixt!

— Nevdojak povedal pravdu. Vtom istom arciliberálnom časopise (č. 203) vyšiel jeden úvodný článok, v ktorom nachádzajú sa nasledovné sady: „Nový spoločenský smer sa utvoril, ktorý etí len hmotu, reálnu moc. Peniaze ujamili ústavu a vedu. Za peniaze možno si kúpiť mandát, massami možno pohnúť a šarlatáni považujú vedecké odbory výlučne za banky, v ktorých možno k peniazom prísť. Falošným obsahom naplnila sa ustava, duchom podlou stala sa spoločnosť. Svobodu práve tak prenasleduje a vysmieva absolutismus, aristokacia, ako aj nová spoločnosť, ktorá vrie a ženie sa len za hospodárskym osomom. Tak začaly rednúť individua a množil sa číslie. Nás edkom potupenia mravných cien vždy je menej tých, ktorí si vzali za cieľ života, aby ich osobnosti staly sa neodvislými. Radšej na peniaz obracajú svoju individualnosť.“ — Dosť dobrý odlesk. Čo len povie barón Bánfly a tí jeho ľudia, čo za peniaze pokúpili si mandáty, keď zbadajú túto fotografiu v takom časopise, ktorý — tiež veru nie darmo — iba hymny písava na Bánflyho éru?

Na Kriváni.

Vážan bol s jedným pánom na Kriváni. Keď sa vrátili, takto vysvetľoval kmotrovi, že jaký je Kriván vysoký: „Ej kmotre, ale ten Kriván ty je vysoký, keď sme nan vyšvi, v nebi som hvavou mutyu.“

— Jedna ženská mala tú neslušnú obyčaj, že — bývajúc na poschodi — s chodby na dvor vylievala. Raz sa ale stalo, že tak za golier naliata istému pánovi, ktorý sa tam nenazdajky zjavil. „Čo robíte, bodaj vás psia mať vzala!“ rečie pán hore kukajúc a zlobiac sa náramne. „Jaj pán N. odpusťte prosím, veď som sa ja nazdala, že je to môj muž,“ odpýtovala ženská.

Učiteľ: Povedz mi, prečo si Židia na púšti spravili zlaté teľa?

Žiak: Preto že nemali dosť zlata na voľa.

Smelý Šmúle.

— Phovedzte mi, vodič, čo to tu znamenajú tí obrázky na thejtho skhale?

— To sú tu sväté obrázky na večnú pamiatku tých pánov turistov, ktorí tadeto sa skriabúc padli do priepasti tejto, čím svečnili si tak svoje ako i priepaští meno.

— Nhú, práthelkho moj, thak theda už feil svedzthe nás dholu, lekho nhemám vole byth thiez thakhým sfečnelým. Phojme!

Bezjistný.

Bankár: S mhoju najmladhsú deeru dhám 50.000 zlatých fena, s phrostredhnú 60.000, a s najstharšu, Sali, dhám 70.000 florin; no phán kha-pithán, nhech sa fám pháci . . feil fyvolthe si jedhnu!

Ka pitán: Nuž a kedby som takto prestúpil na mohamedánsku vieru, ze by som si viac zien pojaf mohol, kofko by robily vsetkie try dohromady? . . .

Odpoveď cigána.

— Čo tu zas obskuluješ, Čore more? V čom tu chodíš?

— Proším ponížene, pan veľkomožný, v deravých čizmách.

— No to ti uverim, však vidim, ale preto tak veľmi nemusíš skúliť na tie husy!

— Nech oslepnem, pán urodzenký, ak ti husy na mňa neškúlia a nečihajú!

Žartovná obrázková hádka.

Čo som išiol pre palicu,
Pre ohybkú trstenicu
Fagan sa mi skryl!

(Kde je? Pomôžte mi ho hľadať.)

Majiteľ a zodpovedný redaktor: Julo Markoš.